

VALGPROGRAM

PARTIET SENTRUM RINGEBU

Kommunestyrevalget 2023

For perioden 2023-2027

Alle partier har begynt i det små, bli med på noe stort!

Vi er et helt nytt parti i Ringeby! Vi vil bidra til å gjøre Ringeby til ei bygd der det er rom for alle, uavhengig av status, helse, funksjonsnivå og økonomi. Vårt program er detaljert, men det er fordi vi ønsker å være helt åpne om våre politiske ambisjoner.

Noen vil kanskje si at vi er et lite parti som aldri kommer til makta i Ringeby, så hvorfor skal du stemme på oss? Men alle må starte en plass. Om du gir en stemme til Partiet Sentrum så vil det bety mye mere enn en stemme til et stort parti. Vi som et lite parti trenger stemmer for å sette fokus på våre saker, og vi kan fort havne på vippen i kommunestyret.

Vi signerte stiftelsesdokumentene til Partiet Sentrum på Kebaben 17.mars i vår. Vi er et uformelt parti der det skal være rom for alle. Jeg har vært kommunestyremedlem i 4 år nå, fordi jeg er glad i bygda vår. Mitt politiske engasjement ble vekt for alvor da Kjønås skule vart nedlagt i 2010. Jeg var 18 år da det skjedde, og jeg husker enda hvor skuffa jeg var over alle partiene som hadde så fine ord i valgprogrammene sine, men som ikke ble holdt.

Denne perioden (2019-2023) har jeg vært kommunestyrerepresentant, nestleder i Ringeby Fjellstyre, medlem av Takstnemnda for eiendomsskatt og nestleder i Utvalg for miljø, utmark og landbruk, noe som har gitt meg god erfaring og god kunnskap om kommunepolitikken. Av utdanning har jeg en bachelor i Agronomi fra Høgskolen i Hedmark og jeg har tatt et årsstudium i historie ved Universitetet i Sørøst-Norge. Jeg har lang erfaring som tillitsvalgt i ulike organisasjoner. Fritida brukes til aktivitet i det flotte fjellet vårt og med hunden min Hekla.

Nå bor jeg på Kjønås, her har vi rundt hundre vinterfora søyer som går på utmarksbeite på Venabygdsfjellet, så rovdyrforvaltning og innskrenking av beiteområder betyr noe personlig. Vi selger kjøtt fra dyra våre på Bondens Marked, så støtte til grundere og mindre bedrifter er en hjertesak. Jeg har heller ikke lyst til å være den siste bonden i bygda, jeg vil ha naboer og kollegaer. Derfor er jeg opptatt av hvordan vi skal få folk til å flytte hit og inkludering av alle. Rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne er en viktig sak for Partiet Sentrum. Jeg har sjøl en funksjonsnedsettelse, jeg har epilepsi som byr på utfordringer i hverdagen.

Mitt slagord er: «- Der alle tenker likt, tenkes det ikke mye». Send meg en melding om det er noe som betyr noe spesielt for deg. Håper du bruker stemmeretten din og bidrar til større mangfold blant partiene i Ringeby!

Hilsen Therese, 1.kandidat for Partiet Sentrum Ringeby

Innhold

Partiet Sentrum Ringebu	1
1. Utenforskap, mangfold og bærekraft.....	4
1.1. Fellesskap, inkludering og like muligheter for alle.....	5
1.2. Kampen mot rasisme	5
1.3. Mennesker med nedsatt funksjonsevne.....	5
1.4. Fattigdom og økonomisk utenforskap	7
1.5. En ansvarlig flyktningspolitikk	8
1.6. Livssynspolitikk.....	9
2. Klima, miljø, nærings- og lokalutvikling	9
2.1. Sirkulær økonomi	9
2.2. Grønn næringspolitikk	10
2.3. Arbeidsliv	10
2.4. Landbruk	11
2.5. Utmarksforvaltning	12
2.6. Samferdsel	13
2.7. Tettsteder som setter menneskelige behov i sentrum.....	14
2.8. Åpenhet om kommunens politiske arbeid	14
3. Helse og omsorg	15
3.1. God helse og livskvalitet.....	15
3.2. Fastlegeordningen.....	16
3.3. Barns helse	16
3.4. En trygg og verdig alderdom	17
4. Oppvekst og utdanning	18
4.1. Barnehage	18
4.2. En inkluderende skole for alle	18
5. Kultur, frivillighet og idrett.....	19
5.1. En meningsfull fritid	19
5.2. Møteplasser.....	19
6. Listekandidater Ringebu.....	21

«Ringebu – en kommune som gir rom for alle»

1. Utenforskap, mangfold og bærekraft

Partiet Sentrum er et ganske nytt parti som ble stiftet i 2020. Geir Lippestad er partileder. Dette er første gangen vi stiller med liste i Ringebu.

Vi setter mennesker og bærekraft først. Vi bygger vår politikk på menneskerettighetene og FNs bærekraftsmål. Vi ønsker en bærekraftig utvikling som tilfredsstillende dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter.

Vi kjemper for at alle skal få en mulighet og bli inkludert, uavhengig av bakgrunn, helse og økonomi. Kampen mot utenforskap er vår sak nummer én. Vi vil stå opp mot alle former for diskriminering.

Vi jobber for like rettigheter og muligheter for alle. Vi er også en stemme til næringsliv, flere arbeidsplasser, landbrukspolitikk, tilflytting, et trygt oppvekstmiljø, en god eldreomsorg, beredskap, integrering av flyktninger, og ikke minst at det skal være aktivitet i hele kommunen vår.

Vi skiller oss fra andre partier i Ringebu med at vi ønsker større åpenhet i politiske beslutninger, stort fokus på landbruk og vi vil ha en mer aktiv politikk for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Partiet Sentrum er et blokkuavhengig parti. Det vil si at vi kan samarbeide med begge sider i politikken. Gjennomslag for sakene våre er alltid det viktigste. Vi vil at bygda vår skal ha levende lokalmiljø, vi ønsker større lokal innflytelse på lokale politiske spørsmål og en kommune med forutsigbar økonomi.

Vi har et langt og innholdsrikt program, men det er fordi vi vil være åpne om våre politiske ambisjoner. Partiprogrammet vårt viser hvordan vi vil gjøre våre ambisjoner om til konkret politikk i Ringebu de neste fire åra.

1.1. Fellesskap, inkludering og like muligheter for alle

Partiet Sentrum fremmer verdien av mangfold. Alle mennesker har behov for anerkjennelse, respekt og tilhørighet. Samfunnet må bygge på styrken av at vi er forskjellige, har ulike evner og egenskaper. Vi vil sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for å leve livet sitt. Å skape god livskvalitet for alle handler grunnleggende om menneskerettigheter og sosial rettferdighet.

Partiet Sentrum vil:

- øke kunnskapsnivået om nasjonale minoriteter
- at kommunen skal nedsette flerkulturelt råd etter modell av eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Rådet skal blant annet involvere nasjonale minoriteter
- forebygge digitalt utenforskap gjennom gratis opplæring i grunnleggende digital kompetanse for de som trenger det
- sikre at de som ikke kan benytte seg av digitale tjenester gis mulighet for fysiske møter for å få utført tjenester

1.2. Kampen mot rasisme

Rasisme skaper avmaktfølelse, kan gi negative helseeffekter og hemme skoleprestasjoner, videre utdanning og arbeidsmuligheter. Lokalmiljø, sivilsamfunn og arbeidsliv må arbeide med å fjerne all trakassering.

Partiet Sentrum vil:

- bryte ned barrierer som gjør at ikke alle har like god tilgang til mulighetene i samfunnet
- at lokale politikere skal ha mot til å påpeke rasisme der det skjer, og bruke sin makt og innflytelse til å motarbeide den

1.3. Mennesker med nedsatt funksjonsevne

Partiet Sentrum arbeider for et funksjonsfremmende og universelt samfunn. Alle mennesker skal få bidra med sine ressurser. Vi vil ha et arbeidsliv hvor alle kan delta i et mangfoldig fellesskap.

Vi vil gjøre hverdagen enklere for familier som har barn med alvorlig sykdom, skade eller funksjonsnedsettelse. Et tydelig lovverk som sikrer pårørende og omsorgspersoner rett på omsorgsstønning må på plass, frem til så er skjedd, må kommunen være tydelig på lokal praksis.

Vi ønsker at Ringebu skal være en åpen og trygg kommune for alle. Alle som rammes av nedsatt funksjonsevne skal ha like muligheter til å være aktive samfunnsborgere.

Partiet Sentrum vil kjempe for å få CRPD (FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne) inn i menneskerettighetsloven. Frem til det er gjort nasjonalt, vil vi legge disse rettighetene til grunn lokalt. Vi vil at alle skal ha like gode og reelle muligheter til personlig utvikling, deltakelse og livsutfoldelse. Retten til å bestemme over eget liv skal styrkes.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er et viktig likestillingsverktøy som gir mennesker med nedsatt funksjonsevne mulighet for å styre og planlegge eget liv. BPA gir mulighet deltakelse i arbeids- og samfunnsliv og til å ivareta egen helse og leve et fullverdig familieliv. Ringebu bør ha en raus holdning til tjenesten og innvilge nok timer til den enkelte.

Universell utforming er fortsatt aktuelt selv om krav og målsettinger har stått på dagsorden i mange år. Barnehager og skoler skal være universelt utformet, inkludert læremidler.

Alle kommunale arbeidsplasser, møteplasser og høytaleranlegg på offentlige steder og transportmidler bør være tilrettelagt med hørselsteknisk utstyr. Kommunens sentralbord og de ulike etater må kunne kontaktes skriftlig, f.eks. med SMS. Hørselshemmedes kontakt med helsepersonell må være tilrettelagt slik at informasjon blir oppfattet.

NAV tilbyr ikke elbiler til rullestolbrukere. For omlegging til nullutslippsskjøretøy og kutt i klimagassutslipp må det arbeides med å endre NAV sine rutiner på dette området.

Partiet Sentrum vil:

- at flere med funksjonsnedsettelse skal gis mulighet for et arbeid som oppleves meningsfullt, for arbeidsrettede aktiviteter og dagtilbud
- at kommunen utarbeider konkrete planer for universell utforming av alle kommunale bygg og årlig følger opp dette i budsjettbehandlingen
- sikre rettigheter til alle med nedsatt funksjonsevne gjennom å gjøre CRPD til lokal praksis i kommunen
- at barnehager og skoler settes i stand til å sikre at elever med funksjonsnedsettelse får oppfylt sin lovfestede rett til inkluderende undervisning, tilpasset opplæring og spesialundervisning
- sørge for at brukerstyrt personlig assistent (BPA) blir et reelt likestillingsverktøy for alle som har et assistansebehov i både barnehage/skole, i jobb, i hjemmet og under fritidsaktivitet

- at pårørende og omsorgspersoner som yter særlig tyngende omsorgs- og pleieoppgaver, som ellers måtte ha vært utført av kommunen, får rett til omsorgsstønning
- ha ledsagerbevis uten aldersgrense, gyldig i både offentlig og privat sammenheng
- ha universelt utformede lekeplasser, barnehager, skoler og andre offentlige bygg
- at gangfelt, fortau og uteområder er brede nok til å kunne benyttes av de av oss som bruker ulike hjelpemidler
- at NAV skal tilby elbiler til rullestolbrukere
- ikke ha egenandel på velferdstjenester
- jobbe aktivt for å utvikle samarbeidet med bruker-/pasientorganisasjonenes likepersonarbeid
- inkludere Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne i større grad enn i dag når politiske beslutninger skal fattes
- gi opplæring til ledere av kommunale utvalg i bruk av teleslynge i offentlige bygg
- jobbe inn mot fylkeskommunen for å styrke TT-kortordningen og fjerne taket på antall TT-reiser

1.4. Fattigdom og økonomisk utenforskap

I Ringebu er det økonomiske forskjeller og flere lever med vedvarende lavinntekt. Vedvarende lavinntekt har store konsekvenser for enkeltmennesker i kommunen vår. Det påvirker både livssituasjonen og mulighet for samfunnsdeltagelse negativt.

Kraftig prisvekst og høge strømpriser har gjort situasjonen enda mer kritisk for mange. For Partiet Sentrum er det en viktig politisk prioritet de neste årene å løfte så mange som mulig ut av vedvarende lavinntekt.

Undersøkelser viser at barns behov ikke blir godt nok kartlagt når foreldre søker om sosialhjelp. For barn og unge handler ikke fattigdom bare om familiens økonomi, men også hvilke arenaer de ikke får ta del i. I Ringebu er spesielt alpint, langrenn og stisykling hobbyer som koster mye, og som kan skape forskjeller for barn og unge. Det er viktig at vi får på plass et tilbud om BUA i Ringebu så fort som mulig, det vil vi være med å legge til rette for.

Partiet Sentrum vil:

- gjennomføre et kommunalt krafttak mot vedvarende lavinntekt
- sørge for at alle har en anstendig og trygg inntekt som det er mulig å leve av uavhengig av arbeidsevne
- styrke det lokale NAV kontoret slik at det kan hjelpe flere ut i arbeid, spesielt de med redusert arbeidsevne
- holde verdier av egen bolig konsekvent utenfor beregning av sosialhjelp. Ingen skal måtte selge boligen for å kunne kjøpe mat.
- at de som trenger det skal gis bistand til ferie og fritidsaktiviteter

- redusere foreldrebetaling i barnehage og SFO
- holde kommunale avgifter på et minimumsnivå når privatøkonomien for mange er under særlig press
- øke satsene i sosialstøtten og sikre kartlegging av barns behov i vurderingen av sosialhjelp
- innføre utstyrssentralen BUA i Ringebu for lån av utstyr til sport og friluftsliv

1.5. En ansvarlig flyktningspolitikk

Partiet Sentrum jobber for en ansvarlig og respektfull flyktningspolitikk. Flyktninger skal føle seg trygge i norske lokalsamfunn. Likeverdig deltakelse i kultur og fritidsaktiviteter skaper felles forståelse av samfunnets verdier og er inkluderende.

Felles språk er den viktigste forutsetningen for menneskelig kontakt, vennskap, kulturforståelse, skolegang og arbeidsliv. For fullverdig deltakelse i arbeidslivet er det avgjørende med norskopplæring på arbeidsplasser, voksenopplæring samt muligheter for videregående skole og høyere utdanning.

Partiet Sentrum vil:

- tilpasse opplæring og innføring i norsk og samfunnskunnskap for alle flyktninger, også etter endt introduksjonsprogram for de som trenger det
- gi kulturtilpassede introduksjonsmoduler og foreldreveiledning på morsmål
- ha tilgjengelige barnehageplasser med løpende opptak
- tilby arbeidskvalifiserende kurs med kort vei til arbeidsmarkedet
- opprette mentorordning med veiledning i hverdagslivet, gjerne i samarbeid med lokale organisasjoner
- sikre egnede boforhold som fremmer integrering
- sikre god helsehjelp uavhengig av oppholdsstatus

1.6. Livssynspolitikk

Partiet Sentrum er et livssynsåpent parti uten tilknytning til noen bestemt religion eller livssyn. Religiøs tilknytning er en menneskerett, og i et mangfoldig Norge mener vi det skal være fellesskapets rolle å sørge for at livssyn får sin naturlige plass, også i det offentlige rom. Eneste forutsetning må være at det ikke går på bekostning av andre menneskerettigheter.

2. Klima, miljø, nærings- og lokalutvikling

Vi vil ha en offensiv og rettferdig klima- og miljøpolitikk, og vi vil at Ringebu skal vise vei i det grønne skiftet. Klimakrisen er vår tids største utfordring, og må tas på alvor. Den truer både mennesker, natur og det biologiske mangfoldet. Vi har allerede fått merke et annerledes klima i Ringebu, både med flom og tørke. Vi trenger flere klima- og miljøtiltak, samtidig som vi verner naturen. I Ringebu har vi et særlig ansvar for å ta vare på vår unike villreinstamme i Rondane som er den siste i Europa.

2.1. Sirkulær økonomi

Bærekraftig forbruk og produksjon handler om å gjøre mer med mindre ressurser. For å nå målene om lavutslippsøkonomi og et bærekraftig forbruks- og produksjonsmønster må ressurser brukes effektivt for å gi samfunnet høyest mulig verdi og gi lengst mulig nytte. Dette kan oppnås gjennom design for forlenget levetid, økt gjenbruk, reparasjon, oppgradering og materialgjenvinning.

Utvikling mot en sirkulær økonomi vil gi grunnlag for økt konkurransekraft i etablerte virksomheter samtidig som det skapes nye lokale næringsvirksomheter og arbeidsplasser.

Partiet Sentrum vil:

- at kommunen skal ha en handlingsplan for sirkulær økonomi og gjenbruk
- at kommunen stimulerer til utlånsordninger (BUA) og tilbyr møteplasser for lokalt samarbeid som bygger opp under sirkulærøkonomi og utvikling av klimavennlig og bærekraftig næringsliv
- stimulere til økt kildesortering, gjenbruk og reparasjon
- at kommunens innkjøpsregler gir rom for å anskaffe brukte møbler og utstyr samt gir mulighet for nyetablerte gründerbedrifter med særlige innovative løsninger å delta i anbud og tjenesteleveranser
- at gjenbruk og rehabilitering alltid skal vurderes grundig før bygninger rives

2.2. Næringspolitikk

Næringspolitikken skal stimulere til økt verdiskapning, flere arbeidsplasser og et godt handels- og servicetilbud til kommunens innbyggere og tilreisende. Det må satses på nyskapende, grønn næringspolitikk som skaper konkurransekraft. Vi vil at Ringebu skal være en næringsvennlig kommune og en aktiv tilrettelegger for et bredt og mangfoldig næringsliv.

Ringebu har mange arbeidsplasser i store industribedrifter som betyr mye. Vi ønsker også å legge til rette for etablering og gi støtte til flere små og mellomstore bedrifter, og sikre nok arealer. Vi vil styrke gründermiljø, tilby kontorplasser og fellesskap.

Partiet Sentrum vil styrke markedsføringen og satsingen på Ringebu som bo- og arbeidssted. Reiseliv er en viktig næring som gir positive ringvirkninger for vårt lokalsamfunn, men skal ikke gå på bekostning av miljø. I både reiseliv- og bo-sammenheng har Ringebu mye å være stolte av og tilby, og dette må vi bli enda flinkere til å få fram.

Partiet Sentrum vil:

- at Ringebu kommune skal være en forutsigbar og pålitelig samarbeidspartner for næringslivet
- at kommunen jobber aktiv med næringsutviklingsarbeid
- at dialog og samarbeid med næringslivet er forankret i Ringebu kommune sin administrative og politiske ledelse
- gjøre Ringebu kommune attraktiv for nyetableringer gjennom raskere og mer effektive planprosesser, som samtidig ikke går på bekostning av nødvendige høringer og konsekvensutredninger
- stimulere næringslivet til å i større grad ta imot lærlinger og ansette personer med nedsatt funksjonsevne
- at samarbeidet med næringsforeninger styrkes
- innføre oppstartsprogrammer som gir nye gründere bistand i etableringsfasen
- gratis leie av kontorplasser for studenter
- jobbe for utbygging av fiber i hele kommunen
- gjøre det enklere for mindre, lokale bedrifter å konkurrere om leveranser til kommunen
- økt markedsføring av Innovasjonssenteret

2.3. Arbeidsliv

Et seriøst arbeidsliv med gode vilkår for arbeidstakere er avgjørende i et bærekraftig lokalsamfunn. Dette ønsker Partiet Sentrum at vektlegges både internt i Ringebu kommune som arbeidsplass og eksternt når anskaffelser, investeringer og lignende gjøres.

Partiet Sentrum vil:

- at det ved etablering av ny næringsvirksomhet i Ringebru stilles krav om trygge, gode og anstendige arbeidsvilkår
- legge til rette for hele og faste stillinger i kommunen i samarbeid med fagforeninger
- unngå bruk av vikarbyrå- og bemanningsbyråer
- oppfordre og legge til rette for at kommunens egne ansatte organiserer seg
- at kommunen går foran som et godt eksempel i moderasjon av lederlønninger
- stille krav om tarifflønn ved utdeling av skjenkebevilling til bedrifter
- sikre likestilling og motvirke diskriminering

2.4. Landbruk

Landbruksnæringa er bærebjelken i Ringebru og i regionen for øvrig. Den bidrar årlig til stor produksjon, ringvirkninger og verdiskaping. Dette må vi hegne om. I Ringebru har vi ingen gardsbruk å miste. Heller tvert imot, vi har plass til flere! Vi vil opprettholde et framtidsetta landbruk i Ringebru med variert bruksstruktur.

Landbruket er imidlertid priggitt den sentrale landbrukspolitikken. Partiet Sentrum vil arbeide for at vi får på plass en tidfesta opptrappingsplan for inntekt og sjølforsyning. God lønnsomhet i næringa er nødvendig for å redusere sårbarheten som følge av økt gjeld og kostnadsstigning. Partiet Sentrum mener at jordbruket, også i Ringebru, skal bygges på at Norge skal øke sjølforsyningsgraden. Matproduksjon skal være en del av totalberedskapen. Jorda skal holdes i hevd og drives, og vi må ha fokus på at bonden skal trives. Krattskogen skal ikke få overta dyrka jord. Vi mener at driveplikta må håndheves sterkere. Seterdrift har vært ei stor næring i Ringebru, men det er nå svært få som driver tradisjonell seterdrift med mjølkeproduksjon. Seterdrift er kanskje det beste reklamebildet for landbruket i Ringebru og vi vil sette fokus på og støtte de som vil være på setra.

Ringebru har store utfordringer med tap av beitedyr til rovdyr, vi vil være en tydelig stemme for å ta ut skadegjørere så fort som mulig.

Landbruket i Ringebru har også potensiale for flere arbeidsplasser gjennom tilleggsnæringar som lokalmat, Inn på Tunet og gardsturisme, dette er en hovedsak for oss.

Partiet Sentrum vil:

- få på plass kommunal landbruksvikarordning spesielt med tanke på akutt sjukeavløsning, eventuelt i samarbeid med nabokommuner
- «Bondens nettverk» etableres som en systematisk arbeidsmetode for kommunen der enkelbønder kan få hjelp ved ulike kriser, f eks flom, tørke, roviltangrep, psykisk helse

- nullvisjon for nedbygging av matjord
- øke tilskuddet til seterdrift fra kommunens utviklingsfond
- ha rask skadefelling
- gi tilskudd til kurs i kadaversøk med hund
- jobbe aktivt inn mot sentrale myndigheter om rovdyrpolitikk
- støtte opp om kommunale fellingslag
- videføre prosjektet med tilskudd til fjerning av gjerder i utmark
- håndheve reglene om gjerding i hytteområder sterkere
- etablere dialog mellom beitenæring og hytteforeninger for å skape felles forståelse av utfordringer
- beitebruksplanen for Ringebu kommune må løftes sterkere inn i behandling av byggesaker

2.5. Utmarksforvaltning

Fjellet og utmarka har til alle tider vært grunnlaget for bosetting i Ringebu. Den søre delen av Rondane nasjonalpark ligger i vår kommune. Vi vil verne sterkt om utmarksressursene våre og rettighetene innenbygdsboende har til beite, jakt, fiske og friluftsliv. Vi ønsker en mer helhetlig forvaltning. Ringebufjellet har mange flotte turstier og turmål. Utmarksbeite er grunnlaget for landbruket i Ringebu. Det er store utfordringer med rovdyrangrep i fjellet, og her må kommunen bidra inn mot sentrale myndigheter. Vi har også en unik villreinstamme i Rondane som vi må ta vare på som er den siste i Europa. Villrein er kanskje det største markedsføringskortet i Ringebu hvis vi klarer å vare på den. Fjellet representerer også rekreasjon og matauk. Vi vil øke rekrutteringen til jakt, fiske og friluftsliv, spesielt for ungdom og kvinner.

Partiet Sentrum vil:

- fjerne flyvraket på Øverlihøgda, men staten må ta kostnaden
- etablere dialog mellom villreininteresser og beitenæringa

- kanalisere turstier så de går utenom villreinområder, spesielt i den sårbare kalvingstida om våren
- unngå «bit for bit» forvaltning av fjellet
- drive aktivt informasjonsarbeid om villrein
- rekruttere unge til jakt og fiske
- gratis fiskekort og småviltkort for ungdom
- rimelige priser på jakt og fiske for innenbygdsboende

2.6. Samferdsel

Partiet Sentrum vil øke satsingen på utvikling av gang- og sykkelveier, universell utforming av kollektivtransport og muligheter for å komme seg rundt i kommunen med el-bil. Vi vil arbeide for at prisene på kollektivreiser skal holdes på et nivå som gir alle muligheten til å reise kollektivt.

Partiet Sentrum vil:

- prioritere bærekraftig, trafikksikker og menneskevennlig tettstedsutvikling framfor hastighet
- bruke offentlige innkjøp til å fremme bruk av nullutslippsteknologi innen transport
- kommunen må sikre at regelverk om bilfrie sentrumsområder ikke ekskluderer funksjonshemmede
- sørge for nok og tydelige oppmerkede HC-plasser
- at all offentlig transport og tilhørende infrastruktur skal være universelt utformet

- at fotgjengere, syklister og kollektivt skal ha hovedprioriteten i utvikling av tettsteder og bybildet
- jobbe for at det alltid skal være billigere å velge kollektivtransport fremfor bil
- jobbe for gratis busstilbud på skolebussene i Ringebu for innenbygdsboende
- jobbe for at toget skal ha fast stoppested ved Kvitfjell i høgsesongen

2.7. Tettsteder som setter menneskelige behov i sentrum

Vi vil satse på og videreutvikle Ringebu og Fåvang som sentrum i kommunen.

For Partiet Sentrum er langsiktig utvikling viktig. Utviklingen av sentrumene og handelen i gågata må skje i tråd med bærekraftsmålene. Ringebuss særpreg med gågata er verdifull og må forvaltes og bevares på en skikkelig måte. Det bør være småbypreg og harmoni med omgivelsene når det bygges. Det skal være trygt å ferdes i gater med god belysning på kveldstid.

Partiet Sentrum Ringebu vil ha en god sosial boligpolitikk og en boligplan som ivaretar alle samfunnslag. Gjennom reguleringsplaner skal det fastsettes bygging av boliger som også er øremerket førstegangskjøpere og vanskeligstilte.

Partiet Sentrum vil:

- ha et variert botilbud
- at det skal stilles krav om en vesentlig andel leie til eie-leiligheter i alle store nye boligprosjekt
- vurdere å legge inn krav om en andel kommunale leiligheter i nye, store byggeprosjekt
- øke promillesatsen på eiendomsskatt for de dyreste boligene, og øremerke pengene fra dette til bostøtte og oppgradering av de kommunale boligene
- stille krav om universell utforming i alle eksisterende og nye kommunale boligprosjekter
- ta vare på den lokale bygningskulturen

2.8. Åpenhet om kommunens politiske arbeid

Ringebu skal være en foregangskommune for åpenhet, gjennomsiktighet og økt tilgjengelighet til politiske møter. I dag er det kun kommunestyremøtene i Ringebu som streames på nett. Vi ønsker at alle utvalgsmøter skal streames. Vi vil ha større åpenhet i politiske beslutninger i Ringebu, og det skal være lettere å engasjere seg. Kommunens nettside trenger sårt oppdatering fordi det oppleves vanskelig å finne fram til sakslister, politikere, vedtak og referater.

Partiet Sentrum vil:

- at politiske møter skal streames live på hjemmesiden
- bevilge midler i budsjettet til ny nettside

- at alle skriftlige spørsmål og interpellasjoner i kommunestyret med svar blir løpende oppdatert og lagt ut på hjemmesiden
- ha økt fokus på sosiale medier for å gi informasjon til innbyggerne
- beholde dagens utvalgsstruktur
- ha en podcast om aktuelle saker fra administrasjon og politikere
- etablere en egen side for ordføreren på hjemmesida
- bekjempe digitalt utenforskap
- ha åpne folkemøter om store saker

2.9. Brannberedskap

Vi skal ha en trygg brannberedskap i kommunen vår. Brannstasjonene i Ringebru og i Fåvang tilfredsstiller ikke dagens krav. Partiet Sentrum Ringebru ønsker å bygge en ny brannstasjon med forebyggende avdeling. Vi ønsker en brannstasjon som er lokalisert utenfor sentrum, fordi det er en utfordring med brannbiler i utrykning i sentrumsnære områder med myke trafikanter og stillegående trafikk.

Vi har dyktige og dedikerte brannkonstabler Ringebru og Fåvang. Det er et statlig krav at brannkonstabler må jobbe og bo i 5 minutters avstand fra brannstasjonen. Det er en utfordring i Ringebru der mange er pendlere eller har jobb i samfunnskritiske yrker. Mange har arbeidsplassen sin på Frya og Vinstra, eller jobber på en plass der det er vanskelig å komme fra. Vi må derfor satse på flere arbeidsplasser i nærheten av brannstasjon.

Partiet Sentrum vil:

- ha en ny brannstasjon som er lokalisert på en egnet tomt utenfor sentrum og utenfor et nytt helsesenter
- samarbeide med Sør-Fron og Nord-Fron kommune om brannberedskap
- involvere ansatte i Midt-Gudbrandsdal brannvesen i større grad

3. Helse og omsorg

God helse er en grunnleggende forutsetning for menneskers mulighet til å nå sitt fulle potensiale. En av de aller viktigste oppgavene kommunen har er å yte gode helse- og omsorgstjenester til innbyggerne

3.1. God helse og livskvalitet

Partiet Sentrum vil prioritere et løft innenfor helse- og omsorgstilbudet i Ringebru. Dette er ikke et felt det bør kuttes i, selv når økonomien er stram, men heller investeres i og bygges opp. Et godt helse- og omsorgstilbud bidrar til økt livskvalitet. Alle skal være trygg på at man får god og rask hjelp, uavhengig av størrelse på lommeboka, alder eller minoritetstilhørighet. I møte med helsetjenesten må hver og en bli sett, hørt og forstått som hele mennesker.

Partiet Sentrum vil:

- bygge nytt helsesenter
- styrke det offentlige helsevesenet, herunder det psykiske helsetilbudet i kommunen
- styrke det forebyggende helsearbeidet
- styrke habilitering- og rehabiliteringsfeltet
- jobbe målrettet for økt kunnskap om psykisk helse og psykiske helseplager
- ansette en kreftkoordinator i Ringebu i samarbeid med Sør-Fron og Nord-Fron

3.2. Fastlegeordningen

Fastlegene har høy arbeidsbelastning, særlig knyttet til legevakt og pasientantall. Fastlegeordningen er selve ryggraden i helsetjenesten som sorterer ut pasienter og problemstillinger som trenger utredning og behandling i spesialisthelsetjenesten. Vi vil styrke fastlegeordningen for å gi fastlegene mer tid til hver pasient og til å holde seg faglig oppdatert.

Partiet Sentrum vil:

- bedre rammevilkårene til fastlegene
- at legevakten er integrert i fastlegejobben med kompensasjon for vaktberedskap
- legge til rette for at ingen fastleger skal ha ansvar for mer enn 800 pasienter på sin liste

3.3. Barns helse

Helsestasjon, barnehage og skole er nøkkelfunksjoner for å fange opp utsatte barn og iverksette tiltak for å sikre god fysisk og psykisk helse. Disse tjenestene må alltid sikres gode rammebetingelser.

Forebygging rettet mot barn og unge handler først og fremst om å legge til rette for et godt oppvekstmiljø for alle. Dette handler om informasjons- og holdningsarbeid, samt konkret arbeid for å skape gode, trygge lokalsamfunn.

Rus- og psykiske helseplager blant ungdom er en folkehelseutfordring. Lett tilgjengelige og fleksible tjenester er en forutsetning for å nå inn med rett hjelp.

Partiet Sentrum vil:

- styrke kommunens lavterskeltilbud
- styrke helse- og sosialtjenesten i skolen, blant annet gjennom økt tilstedeværelse av helsesykepleiere og annet helse- og sosialfaglig personell
- sikre helsefremmende og forebyggende kommunale tjenester, herunder foreldrestøttende tiltak
- innføre hjemmebesøk for alle førskolebarn

- sikre innsats for tverrfaglig samarbeid i barnehager og skoler for å fange opp psykisk uhelse og fremme kontakt med hjelpeapparatet på et tidlig tidspunkt
- sikre at utsatte barn og familier får koordinerte og helhetlige tjenester
- øke kompetansen om blant annet spiseforstyrrelser og bekymringsfullt skolefravær i den kommunale helsetjenesten og sikre et godt, tverrfaglig tilbud.
- jobbe målrettet for økt kunnskap om psykisk helse og psykiske helseplager, deriblant hvordan møte sosiale mediers påvirkning på barn og unges psykiske helse og sikre en helhetlig oppfølging

3.4. En trygg og verdig alderdom

En aldersvennlig politikk legger til rette for at eldre kan leve gode liv, mestre hverdagen og få bidra i samfunnet så lenge man ønsker. Det skal være trygt og helsefremmende å bo i Ringeby, for alle. Å sikre muligheter for meningsfull aktivitet og sosiale relasjoner er spesielt viktig.

Antall eldre vil øke kraftig i åra framover. Dette må vi møte med positive holdninger, finne løsninger på og anse flere aktive eldre som en ressurs i samfunnet. 30% av eldre oppgir at de kjenner seg ensomme. Partiet Sentrum vil ha fokus på å leve hele livet. Det skal være godt å bli eldre i Ringeby.

Partiet Sentrum vil:

- fremme en aldersvennlig politikk der eldres egne ressurser i større grad tas i bruk
- at eldre skal føle seg trygge og ha muligheter for meningsfull aktivitet og sosiale relasjoner, også gjennom et godt kulturtilbud
- styrke aktivitetstilbudet for eldre, både hjemmeboende og på institusjon, for å forebygge ensomhet
- at alle sykehjemsplasser er enerom med bad
- at eldre som mottar tjenester i hjemmet i størst mulig grad får faste personer å forholde seg til
- sikre et mangfoldig botilbud, slik at eldre kan bo i tilpasset/egnet bolig
- sikre valgfrihet og kvalitet på mat- og ernæringstilbudet til eldre
- at eldre som ikke er på nett, skal få tilbud om å motta informasjon om sine rettigheter, samt kommunens tilbud rettet mot eldre, per telefon eller tradisjonell post
- tilby opplæring i digitale ferdigheter
- at alle som ønsker skal få et tilbud om fysisk aktivitet tilpasset egne ønsker og behov
- sikre at alle ansatte i hjemmetjenesten får egnet arbeidstøy
- utarbeide, gjennomføre og offentliggjøre jevnlig bruker- og pårørendeundersøkelser i eldreomsorgen

4. Oppvekst og utdanning

Det viktigste vi gjør som lokalsamfunn er å sørge for at alle barn og unge har et trygt og godt oppvekstmiljø med lik rett til god omsorg, helsetjenester, gode og trygge boforhold, deltakelse i lek, fritidsaktiviteter og en inkluderende og god utdanning.

4.1. Barnehage

I Ringebu har vi en utfordring med barnehagetilbud, spesielt når barnetallet varierer mellom ulike deler av kommunen. Det burde være sjølsagt at søsken får plass i samme barnehage. Mange i kommunen vår arbeider skift, så vi må se på utvida åpningstider. Flyktninger i Ringebu skal oppleve god integrering og god opplæring i barnehage- og grunnskole. Vi ønsker en økt bevissthet knyttet til FNs barnekonvensjon, der barnet har rett til å bli hørt, få si sin mening og bli tatt på alvor.

Partiet Sentrum vil:

- innføre løpende barnehageopptak med plassgaranti og prioritere at barn får plass i den nærmeste barnehagen
- sikre at søsken får plass i samme barnehage
- utrede utvidede åpningstider i barnehager. Antall timer barnet er i barnehagen skal ikke opp, men for noen foreldre er det viktig å kunne ha barna i barnehagen på en annen tid enn bare vanlig arbeidstid.
- utrede ansettelse av kjøkkenhjelp i de kommunale barnehagene for å sikre et sunt og godt kosthold tidlig
- utrede lengre åpningstid i familiebarnehagene, samt se på avviklingen av sommerferie
- at alle barnehager i Ringebu skal ha tilgang på trygge uteområder, lekeapparater og mulighet til å dyrke litt blomster og grønnsaker

4.2. En inkluderende skole for alle

Skolen er en viktig hverdagsarena utenfor hjemmet og skal sikre mulighet for utvikling, mestring, læring og trivsel.

Alle barn og unge har lik rett til å utvikle seg og lik rett til utdanning. Vi vil sikre en inkluderende og rettferdig utdanning som fremmer muligheter for livslang læring for alle.

Lærernes arbeidsvilkår og lønn må styrkes, og skolen må gjøres tilgjengelig for alle.

Partiet Sentrum vil:

- sikre tilstrekkelig bemanning og kompetanse i skolen slik at alle barn opplever en trygg og inkluderende skolehverdag, med like muligheter for faglig utbytte
- sørge for at lærerne i Ringebu-skolen har gode arbeidsvilkår

- styrke de praktiske og estetiske fagene i skolen, og legge til rette for mer læring gjennom lek og fysisk aktivitet, særlig de første årene i grunnskolen
- innføre tilbud om gratis skolefrokost
- vi ønsker å beholde barneskole i Ringebru og i Fåvang
- fortsette å støtte MOT i skolen
- ha tettere samarbeid med lokalt næringsliv på ungdomsskolen, for å gi elevene informasjon og kunnskap om arbeidsmulighetene som finnes i vårt nærmiljø
- sørge for at alle barn i Ringebru har tilgang til skolehage
- fortsette arbeidet med trygge skoleveger
- utvide åpningstidene på ungdomshuset i Ringebru

5. Kultur, frivillighet og idrett

Frivilligheten har lange tradisjoner og står sterkt i Norge. De ideelle og frivillige organisasjonene fyller viktige funksjoner og bidrar til utvikling av demokratiet.

Frivilligheten har en egenverdi. Det å være frivillig gir sterkere fellesskap, forebygger utenforskap og er en viktig lærings- og inkluderingsarena som gir rom for mangfold og tilhørighet.

5.1. En meningsfull fritid

Mange fritidsaktiviteter i Ringebru koster mye, spesielt når barna blir eldre. I samarbeid med Partiet Sentrum Innlandet ønsker vi å utrede muligheten for å etablere et opplevelseskort til familier med vedvarende lav inntekt, med tilgang til kino, svømmehall, familieparker, skianlegg osv. Vi ønsker forutsigbare rammebetingelser og minst mulig byråkrati rundt det frivillige arbeidet slik at organisasjonene skal bruke tiden på verdifulle aktiviteter.

Partiet Sentrum vil:

- Ha gratis sesongkort i Kvitfjell for alle barne- og ungdomsskoleelever
- etablere BUA i Ringebru med gratis utlån av utstyr
- ha forutsigbare samarbeidsavtaler og dialog mellom kommunen og ideelle aktører
- at idrettslag, kommune og skole må sammen jobbe for at barn og unge med funksjonsnedsettelse får et godt tilbud hvor de kan utfolde seg sportslig

5.2. Møteplasser

Alle barn og unge bør ha tilgang til møteplasser for utøvelse av hobbyer og fritidsinteresser på egne premisser sammen med jevnaldrende og likesinnede. Slike møteplasser er en stor ressurs for å skape vennskap, og bør støttes opp om på lik linje med idrett og andre fritidsinteresser.

Partiet Sentrum vil:

- utvide åpningstidene på ungdomshuset
- styrke satsingen på åpne møteplasser, med fokus på aktivitet og mestring, for og av barn og ungdom med tilstedeværelse av trygge voksne
- at kultursektoren og skolen skal samarbeide tett slik at bredden av ulike fritidstilbud presenteres for elevene i skoletiden
- at skoler, biblioteket, samfunns- og kulturhus, idrettsanlegg og friluftsområder skal være rimelige og tilgjengelige for frivilligheten
- ha utleieordninger for utleie av datamaskiner og lignende utstyr, slik at flere kan delta på for eksempel LAN og e-sport øvelser

Listekandidater Ringebu:

1. Therese Rudi, f. 1991
2. Hege Irene Hølås Kvernstuen, f. 1966
3. Svein Erik Rønningen, f. 1971
4. Per Kristian Fossmo, f. 1957
5. Khaldia Souhila Hadraoui, f. 1984
6. Monica Martine Opedal-Rekve, f. 1978
7. Magnus Kvernstuen Persen, f. 2000
8. Mai-Linn Ødegård Flåtten, f. 1984
9. Geir Kåre Hagen, f. 1981

Valgprogram for Partiet Sentrum Ringebu
2023-2027